

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunát6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbral a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 11.

Brasiovu 24/12 Februaru

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Cuventu funebrele la inmormentarea rep. Ioane G. Vajda.

(De I. V. Rusu.)

I. Ne apropiaramu de intunecosulu si liniscitulu mormentu spre a predá repausului eternu osamentele unui prea iubitu barbatu alu nostru. Veniramu dicu, se depunemu, la mormentulu lui, tributulu stimei si iubirei nóstre, cu care detorimu virtutiloru unui barbatu romanu, meritatu prin faptele sale, meritatu prin servitiale sale, facute in interesulu statului, patriei si natiunei sale. In atari momente de condolentia, ne aducemu aminte de o prea frumoasa datina dela vechiulu poporu romanu. Acestu poporu atatu de gloriosu, atatu de renumitu in lume, avea acea datina nobila, ca inmormentarile barbatiloru meritati in publicu nu numai le efectua cu cea mai solemn pompa, ci inca, cu aceea ocaziune, se tieneau panegirice, cuventari funebrali, in care se enarau si descrieau cu colorile cele mai vii si mai atragát6rie virtutile si faptele barbatiloru binemeritati de patria si natiune. Acést'a o faceau romanii din motivulu, cá de o parte se arate devotamentulu si pietatea cuvenita, catra umbrele mariloru barbati, cari au apusu de pre scen'a lumii acesteia, dar' si-au lasatu memoria nepierit6ria, ér' de alta parte, cá prin aceea se dá exemplu de imitare si pentru altii, pentru viitorime, pentru posteritate. Unu altu poporu si mai vechiu, anume Egipteni, inca -si onorau dupa m6rte cu distinctiune pre barbati si celi meritati. Existá adica la Egipteni unu tribunalu, unu areopagu, carele avea misiunea de a judecá despre virtutile si faptele omului in viétia, si déca pre cutare 'lu aflau binemeritatu prin virtutile si faptele sale: atunci corpulu seu, remasitiele sale pamentesci le imbalsamau, cá se nu mai putrediesca, si se se pastreze si conserveze cá mumii. Éca dar' I. Asc. respectulu, on6rea si stim'a, ce o dedeau pop6rale vechi, barbatiloru sei distincti prin fapte bune si virtuti publice.

Dar' atari exemple nobile aflamu noi, nu numai in vechime, ci chiaru si la pop6rale moderne, cele inaintate in cultura. Pop6rale moderne cele culte inca -si dovedescu prin diverse semne de distinctiune, prin redicarea de monumete si statue, stim'a, pietatea si devotamentulu seu facia cu aceli barbati repausati ai loru, a caroru frunte fú incununata cu merite publice nevencedite.

II. De atari motive condusi ne adunaramu si noi I. Asc. in giurulu acestui sicriu (steabu), cá cu anima petrunsa de durere, se depunemu tributulu stimei si recunoscentiei nóstre, la umbr'a unui veteranu barbatu si fiu alu natiunei nóstre. Éca aici, in acestu sicriu, jacu osamentele, jacu remasitiele pamentesci, ale prea amatului nostru confrate, Ioane Gavriila Vajd'a de Soosmez6, fostu c. r. cassariu la banc'a austriaca de aici, carele dupa o bóla grea si indelungata, — dupa ce se provediú cu santele taine, — si terminá cursulu vietiei sale in 1-a Februaru c. n. a. c. in etate dóra la 59 ani. Trist'a lovitura, in urm'a careia, cautá a se despartí de prea amat'ai socia, Elisabet'a Vajd'a, nascuta Foliovicu, cu carea a vietuitu unu siru frumosu de ani, in coa mai mare concordia si fericire pamentésca — de este pre pamentu vreo fericire — i a ranitu prea aduncu anim'ai simit6ria, carea batea atatu de tare pentru iubít'ai socia. Perderea sociei sale, i infipse rane cu multu mai adunci, decatu cá se se póta usioru vindecá, si in atare stare i erá greu a-si poté aflá mangaiare. Ranele casionate prin aceea perdere, i grabira in modu visibilu cursulu vietiei, i debilitara poterile trupesci, debilitara poteriloru deveniendu din di in di mai mare, mai semtita, mai pericu-

losa, in urma i curmá firulu vietiei. Pre candu astfeliu suferiea in patulu dureriloru, dicea adeseori catra amicii sei, ca ar' dorí, cá Ddieu sei mai lungésca firulu vietiei, numai de aceea, cá se mai póta aduce sacrificiu materiale pre altariulu culturai nationale, pre langa cele pucine aduse pana acum, care — cum dicea repausatulu, se cuprindu in dechiaratiunea ultimei sale voientie, adica: in testamentulu seu.

Crediu dar', ca a-si fi nedreptu, candu cu ast'a ocaziune trista, n'asi amentí unele din acele virtuti preti6se, cu care s'a distinsu repausatulu in viétia sa. A-si fi nedreptu dicu, pentru ca candu n'asi amentí unele din acele virtuti, -mi s'ar poté cu totu dreptulu obiectá, ca nu dau omagiulu cuvenitu virtutiloru, ce infrumsetieza pre unu muritoriu in lumea ast'a desierta, nestát6ria si de multeori amagít6ria. Me semtiu deci detoriu a schitiá aici, macaru unele din faptele si virtutile repausatului, pre catu adica acele, mi-au potutu fimie cunoscute. Nu numai ca vorbele si faptele repausatului, dovedeau blandetia, modestia, am6re, bunetatea animei, ci inca in nobil'ai anima, mai bateau cu caldura si alte sentimente nobile, voiu se dicu: sentimentele religiositatiei, moralitatiei si nationalitatiei, sentimente, care insocite de fapte corespondit6rie, i castigara unu nume frumosu si respectatu, unu nume demnu de nobil'a si meritat'a familia, din carea -si trage originea. Dovada invederata, ca in nobil'ai anima domnieau sentimentele religiositatiei si moralitatiei, e nu numai intregu cursulu vietiei sale, private-sociale si publice, celu nepetatu, — ci cunun'a acestoru virtuti o puse prin ultimele sale fapte si dispositiuni, candu din pucin'a sa avere, castigata cu mare sud6re si abnegatiune, testá ore care sumusi6re si in fav6rea ajutorarei a trei beserice romane serace; unu sacrificiu acest'a, ce merita t6ta stim'a si apretuirea nóstra. De asemene idei salutarie, de a ajutá natiunea si beseric'a romana, a fostu petrunsa si repausatai socia, Elisabet'a, carea inca testá din partesi pentru beseric'a gr. or. din Clusiu o sumusi6ra considerabila.

Dovéda mai incolo, ca in nobil'a anima a repausatului batea cu ard6re si foculu celu nobilu si nestensu alu iubirei de natiunea sa, e, ca nici in momentele din urma nu si-a uitatu, ca o natiune numai prin cultura se póte fericí si póte prosperá; ér' cultura cea adeverata, se castiga in scoli bine organizate. Condusu de acestu motivu, din starea sa materiale, sacrificá o particea considerabila in fav6rea sc6lei comunale din Glodu (Soosmez6), de unde se trage si originea nobilei familie a Vajdesciloru; ér' alta particea o sacrificá pentru crearea unoru stipendia, spre a vení in ajutoriulu teneriloru romani lipsiti de midil6ce, cari studieza pre la scoli. Aici cu mare multumire, trebe se amintescu si aceea, ca repausatulu, inaltiatu preste orice diferentia confesionale, a avutu in vedere singuru numai binele publicu nationale, pentru aceea si fundatiunea sa de stipendia, are singuru numai caracteru curatu nationale romanu, fara de diferentia de confesiune. Susu amentitele fapte ale repausatului, suntu intru adeveru fapte umane si nationali, care i voru castigá unu nume scumpu, unu nume eternu, celu va glorificá posteritatea recunoscut6ria. Prin acést'a repausatulu dede unu exemplu nobilu, demnu de imitatiune din partea tuturoru aceloru connationali ai nostri, pre cari Ddieu i a binecuventatu cu stari materiale mai favorit6rie, si cari nu voiescu a traí numai pentru presente, care curendu trece si apune, ci voru a traí pentru viitorime, care nu trece, nici apune, si prin urmare cari nu voru a traí numai pentru sene, ci si pentru folosulu si binele natiunei si relegiunei.

Altu documentu despre vii'a interesare a repausatului facia cu prosperarea culturai si nutritrea sentiului filantropicu, e si aceea fapta demna de t6ta consideratiunea si apretuirea, ca densulu a mai oferitu ore care sumusi6re si in fav6rea Asociatiunei

trans. pentru literatur'a romana si cultura poporului romanu, facunduse membru fundatoriu alu aceleia, cum si in fav6rea unoru institute filantropice, anume a spitaleloru civile de aici si din Clusiu. Preste totu repausatulu a sacrificatu spre scopuri nationali, relegi6se si filantropice apr6pe la 10.000 fl. v. a.

Deci I. Asc. abstragundu dela servitiulu celu indelungatu, ce l'a facutu repausatulu, in unu siru frumosu de ani (apr6pe 40 ani), in interesulu patriei si alu statului, singuru numai mai susu — pre scurtu-insiratele fapte, inca lu facu demnu, cá noi, confratii, connationali si amicii lui cu totii, nu numai se depunemu tributulu stimei si recunoscentiei nóstre la mormentulu lui, ci totuodata se versamu si cate o lacrima ferbente, cate o lacrima de iubire fratiésca la acestu sicriu, in care diacu osamentele unui prea stimatu, prea iubitu confrate alu nostru; ér' in anemele nóstre se i redicamu unu monumentu de pia aducere aminte.

III. Dar' batundu or'a fatale a despartirei; repausatulu in Domnulu s'a smulsu din braciule rudeniloru, cunoscutiloru si iubitoru sei! deci prin debil'a mea voce, dupa nobilitatea si bunetatea animei, ce l'a caracterisatu in totu decursulu vietiei sale, nu lipsese a-si luá unu remasu bunu, si a dá imbracisariile si orarile din urma tuturoru iubitoru si amiciloru sei. Si cu deosebire nu-si póte uitá de t6te rudeniele sale, si mai alesu de iubitul seu nepotu Ladislau Vajd'a secr. gub., carele din departare a alergatu alu cercetá si mangaiá in bóla sa, si acum érasu alergá de nou inc6ce spre alu petrece la loculu de repausu. Nu-si póte uitá rep. in acestu momentu tristu nici de frate-seu Gavriila Vajd'a si de alte rudenii din Glodu, din Francenie de pétra, din Prislodu si din mai multe alte locuri, cum si de neamurile iubitei sale socie, adica de neamulu de Foliovicu. Nu-si póte uitá nici de amicii sei, cu cari a petrecutu in viétia, si cari l'au cercetatu si mangaiatu si in timpulu indelungatei sale bóle; nu-si póte uitá nici de aceli barbati onorabili, colegi ai sei, cu cari au servitu la olalta patriei si statului, si cu cari si-a petrecutu viétia in frumoasa armonia fratiésca. Tutororu acestor'a le esoréza binecuventarea si darulu celui de susu, poftindule fericire pamentésca, si dupa aceea — fericirea eterna.

In urma, prin debilulu meu versu se adreséza catra intregu on. publicu de facia, carele a binevoitu alu onorá in momentele din urma, multumindu i pentru ast'a on6re din urma.

Deci I. Ascult. se i oramu repausatului in Domnulu, iubitului nostru confrate, cá sufletulu lui celu nobilu se tréca la patria eterna, la locasiurile fericitoru, ér' trupulu lui, se pauseze in senulu pamentului pana la inviare. Fia'i deci tierin'a usi6ra si memori'a eterna!! Aminu!

Brasiovu 24 Febr. 1869.

Cu mare placere se citescu darile de séma ale deputatiloru despre rezultatele eluptate in fav6rea mandatariloru sei, ma si despre respingerile, ignorarile si scurtarile de drepturi, ce au urmatu din partea maioritategi, si ne pune la mirare, ca dari de séma din partea deputatiloru romani inca nici pana astadi nu esira in publicu. Óre ce se fia caus'a?! Nu cumva pasirea preste parol'a data alegatoriloru? Or' dóra chiaru unu indiferentismu neexcusabilu?! Amu ajunsu se fimu clevetiti de lasi chiaru de catra frati de ai nostri din caus'a estorfeliu de intremiteri, de a ne implini sacrele oblegatiuni facia cu lupt'a nationale constitutionale si cu viétia politica. La conferint'a dela Temisi6ra se pertrinse aspru intielegint'a romana din Ardélu alipinduise epitetulu de lasa scl. Ne place de epitetulu de:

Lasitatea ardelenă?

Déca întieleginti'a romana ardelenă merita a se timbra cu epitetul acesta, urm'a va alege; pana atunci nu potemu trece cu vederea calcaiulu unui art. in „Albin'a“ Nr. 13, intitulat; „Episod de la conferinti'a nat. din Temisiór'a“, care merita a fi respinsu prin fapte, ér' nu numai prin cuvinte. Éca calcaniulu:

„In fine nu potu a nu atinge si a accentuá interesulu comunu si generale, ce se manifestá in conferinti'a pentru Ardélu si autonomi'a lui; d'alta parte despretiulu si condamnarea ce o pronunsiara unii pentru întieleginti'i si conducatorii lasi si incapabili, unii chiaru perfidi, ai natiunei nóstre din Ardélu. Intieleginti'a si conducatorii nationati din Banatu si Ungari'a fecera facia de caus'a Transilvaniei tocmai contrariulu de ceea ce facusera întieleginti'i si conducatorii ardelenii la 1861—1865 facia de caus'a romanilor ungureni si banatieni; ai nostri dechiarara caus'a Transilvaniei de caus'a nóstra a tuturor'a scl.“ —

Déca si incatu merita romanii ardeleni epitele de susu, vorbescu faptele si suferintiile pasate, si voru vorbi mai incolo si atitudinile lor, care cum se voru lua, cá midilocu mai corespundiatoriu de a convince opiniunea respectiva. Pronunsiamentistii au doveditu, ca-su vii, ca nu conspirari, nu tendentie indreptate in contra întregitati'i monarchiei, nu spiritu de resistintia in contra legiloru conducu pe natiunea romana la dechiararea dorintiiloru ei in luptele constitutionali pentru dreptu si dreptate, ci tocma increderea cea nemarginata in moralitatea si in conviciuniile ei, ca e mai patrióta, mai leale, mai ecuitabile decatu oricare alta natiune: aceste o arborescu in contra eroriloru si tendentiiloru de a o ignora si angusta in dreptulu ei politicu si acésta pe cale legale, fia ea si pasivitatea legale, candu ea nu e renitenta facia cu legea si cu implinirea obligatiuniloru de cive, si o iea numai de midilocu de a nimici ilusiunile acelora, cari credu, ca ardelenii suntu atatu de lasi. — Consilia, nu imputatiuni, umeru la devindecerea dificultatiloru, nu atingeri importune, cari suntu numai unu fetu esitu póte si din cuibulu patimiloru! —

Bravura Selagéna.

In Solnoculu de midilocu in adunarea comitatulu din 11 Ianuariu dupa contielegere prealabila membrii romani Alexandru Popu si Georgiu Popu, I. Cucu etc., se luptara cá lei pentru cá se nu se mai ignoreze romanii, ci se fia respectati pretutindenea dupa cuvintia si dreptate. Indesiertu strigara maghiarii, ca se nu se faca cestiune de nationalitate, ca acésta apucatura sieréta nu afla nici unu echo intre nationalitati, decatu numai la complecsisti. Candu se ceti legea despre nationalitati, apoi membrii romani preintielesi dederu la protocolu o dechiaratiune: ca nu i multumesce legea nationalitati'i si **voru lucra** prin tóte midilócele ertate de lege pentru schimbarea ei, fiinduca altfelu pretins'a egalitate si indreptare a nationalitatiloru nemaghiare a devenitu ilusoria. Maghiarii dicea, ca acésta e a dóua editiune a pronunsiamentulu. S'a emisu o comisiune se traduca dechiaratiunea si s'a referatu in 12. Maghiarii au combatutu dechiaratiunea, laudandu legea. Dlu I. Cucu luandu cuventulu, cu tóta impedecarea, combatu elasicu sofismele maghiariloru. Apoi incepura si sarcasmele, incatu romanii parasira adunarea, cari intruninduse de osebí, decisera a nu lua parte la lucrarile comitetulu pana la hotarirea conferinti'e întieleginti'e din comitatu, si se insarcinéza d. protopopu Basiliu Popu cá se conchiamé conferinti'a.

Faimosulu vice-comite Pelley, cunoscutulu erou de executiune cu brachiulu dela Bobot'a, opri pe bravulu propopopu Basiliu Popu a conchiamu conferinti'a nationala, dicundu, ca acésta e unu conventiulu conspiratoriu. Bravulu protopopu inse cu tóta oprirea pandurala protestá in contra invinuiriloru vice-comitelu cu cuventu, ca romanii nu suntu conspiratori, ci fideli catra monarchu si patria, si respectéza legile si forti'a lor si atunci candu, ace-

stea suntu draconice; inse „in statulu constitutionalu e ertatu a tiené conferiri leale, pentru a se întielege despre midilócele, cum s'ar poté informa mai bine opiniunea publica si conviciuniile antagoniloru politici pentru modificarea legei de nationalitati. Si bravulu protopopu si tiené conferinti'a in 28 Ianuariu in Babbti'a, unde sub presiedinti'a dlui Ioane Cucu si notariu A. Cosm'a se aduná tóta întieleginti'a rom. a comitatulu, care aprobá dechiaratiunea nemultiamirei cu legea de nationalitate, ce o dedesera membrii in adunarea comitatulu si o primira de conviciuni proprie, leganduse intre sene a da frunte cu tóte incercarile arbitrarii ale impilatoriloru, cari misca tóta pétr'a, dóra ne voru terorisca, cá se desperamu a ne elupta pe cale constitutionala bunulu dreptu perfectu egal, ce ni se cuvine.

Bravo solidaritate demna de inteliginti'a Solnoculu de midilocu! Se unira apoi intru candidarea d. Ioane Cucu pentru cerculu Tasnadulu; Mihaiu Popu jude cerc. pentru alu Cehului, si pentru alu Giboulu Vasiliu Popu protopopu. Compusu-s'a si discordi'a particularia cu abnegatiune demna de barbati, ér' d. Georgiu Popu in memori'a dilei acestia dechiará, ca depune una fundatiune de 2000 fl. pentru scól'a romana din Basesci.

Tóta inteliginti'a din comitatu si-a datu parol'a, ca va lupta cu solidaritate pentru drepturile nationali, ori unde va cere necesitatea, fiindu si unulu facia cu o suta! Éca exemplu de imitatu! —

Drepturile nu se cersiescu, ci se elupta, apoi se sustienu cu orce sacrificia, nu de unii numai, ci de toti fara retragere. Pe cale legale si cu respectulu cuvintu legiloru se póte suscepe liberu lupt'a chiaru pentru modificarea legiloru prin orce midilóce ar' fi mai corespundietória convingerei generalu. Dar' de ce nu se constituiese si parti'a nóstra nationale cu comitete centrali si cercuali? De ce nu ne consultamu prin meetinguri chiaru si mergundu la culcate? —

Tocma primimu dela Clusiu urmatóri'a

„INVITATIUNE!“

Subscriulu, voindu a satisfacé provocariloru primite din mai multe parti, prin acést'a -si iea libertatea a invitá pre inteliginti'a romana din comitatulu Clusiuului la una conferinti'a, ce se va tiené Joi in 20 Febr. st. v. (4 Martiu st n.) a. c. aici in Clusiu, in localitatea casinei romane, inainte de amédia. Obiectulu consultatoriloru voru fi alegerile de deputati la diet'a viitória.

Clusiu 17/5 Febr. 1869.

Ioane Pamfilie m/p.,
protopopu gr. cat.“

Asia ne place, ma ne ar' placé si mai multu, candu s'ar constitui comitetele pentru cá se se si executeze cele aflate cu scopu. —

Conclusula conferinti'e

inteliginti'e romane tienute in Desiu in 15, 3 Febr. 1869 in caus'a alegerei de deputati, fiindu de facia 180 de insi.

Considerandu, ca ordinatiunea ministeriala dto. 23 Decembre 1868 Nr. 24129 referitória la alegerile de ablegati pentru diet'a viitória din Pest'a cu privire la Transilvani'a este efluinti'a legei de uniunea Transilvaniei cu Ungari'a;

Considerandu, ca legea uniunei s'au adusu fara invoirea si fara concursulu natiunei romane, si inca cu totala desconsiderare a ei, si a justeloru ei pretensiuni;

Considerandu, ca legea electorala feudala transilvana din 1848, sustienuta prin legea uniunei, lipsesce pre natiunea romana chiaru si de cele mai de pre urma midilóce, cá se póta avé o reprezentantia corespundietorie pusetiunei si insemnatei sale politice, si care se fia in stare de a relupta pre cale legala drepturile politice nationale, inca in anulu 1867 prin decretu regescu unilateralmente scóse din valóre;

Considerandu, ca dupa cele petrecute in se-

siunea trecuta a dietei pestane natiunea romana nici ca póte avé cea mai mica sperantia, ca justele ei pretensiuni se voru multiami;

Considerandu, ca intr'unu statulu, care baremu dupa nume ar' fi statulu constitutionalu, fiasce-care alegatoriu este indreptatitu de a se folosi séu nu de dreptulu seu electoralu —

Dechiaramu:

ca, pre langa tóta supunerea neconditiocata inaltulu tronulu, si pre langa reverinti'a cuvenita legiloru — sustienendu si cu acésta ocaziune toti pasii legalminte facuti — in interesulu si pentru asecurarea existintiei politice a natiunei romane — de catra fii ei cei adeverati, — si respingundu tóte calumniile de ilegalitate: nu ne potemu demite la alegeri — fara cá se lovimu in demnitatea si onórea nóstra nationala, si pentru aceea nici ca vomu candida, nici ca vomu alege ablegati pentru diet'a viitória din Pest'a. — v. „Alb.“

Cuventulu deputatulu Alexandru Romanu

rostitu in siedinti'a camerei reprezentatorulu Ungariei tienuta la 27 Novembre 1868, cu ocaziunea desbaterei generale asupra proiectulu de lege pentru egal'a indreptare a nationalitatiloru.

Onorabila camera! Incercandume a spune si eu modest'a mea parere asupra celoru dóuc, respectivu trei proiecte de lege, nu me voi incumeté, intru motivarea votulu meu, la sterili deductiuni teoretice despre ideea de nationalitate, nici, pentru a dovedí existintia natiuniloru regnicolari in Ungari'a, nu voi scóte argumintele din armamentariulu celu ruginitu alu legiloru unguresci, nu! si nu pentru cuventulu, ca dóra eu acestor'a nuli-asii atribuí nici o insemnetate, ci parte pentru ca acést'a o facura inaintea mea, cu multa cunoscintia de cauza si cu rara elocintia oratória, mai multi condeputati, — parte pentru ca drepturile istorice — o marturisescu cu sinceritate — le consideru a fi cu multu mai invecitate, cu multu mai nepotintiose, decatu cá ele se póta emulá, ori in ce privintia, cu spiretulu ce domnesce in acestu seclu alu lumineloru: — deci salutandu principiile profesate in cuventarea rostita cu multa elocintia de on. d. ministru alu culteloru si instructiunei publice, prin cari recunoscu, ca ideea de nationalitate e fetulu libertatii si adoptandule din adenculu sufletulu meu, — de si nu dóra in conformitate cu dsa, dar' potu afirmá cu siguritate, ca prin temeiulu aceloru principie voru grai cateva cuvinte. Adica eu inca dechiaru, ca suntu fiulu seclulu presente, eu inca, cá si dsa, me inchinu spiretulu ce domnesce in epoc'a nóstra, si in urma eu inca, cá si d. ministru; voi luá partea cea practica a lucrulu in judecarea proiecteloru din cestiune; — éra de -mi s'ar intemplá cá la aplecare principiiloru se purcedu pre cale contraria de a dlui ministru, lu rogu, cá acésta divergintia se nu mi-o atribuíesca mie ci singuru logicei inesorabile a fapteloru.

Ce e sentimentulu nationalitati'i? Ce e pietatea, iubirea de nationalitate? Cu unu cuventu ce e nationalitatea? Nu voi definí o prin frase teoretice, ci avendu in vedere partea practica a lucrulu, voi recurge la marele maiestru alu vietiei, — la istoria, si mai nainte de tóte credu, ca colegii mei de nationalitate maghiara, lasandu de o parte proverbial'a epoca istorica de 300 de ani, numai in scurt'a epoca dela 1850 incóce inca au semtitu destulu de viu: ce este nationalitatea!

Natiunea alu caruia fiu suntu eu, au semtitu-o si mai tare, pentru ca suferintiile ei au fostu mai vechie, mai grele. Au semtitu-o in patri'a nóstra inca intru alu XI seclu, candu nu multu dupa acést'a, principele Dragosiu, dimpreuna cu 5000 de familie emigrase dintre muntii Maramuresiului la frati'i din Moldov'a, spre a-si cercá acolo nóua patria si a-si gasí pace si liniste; ast'a din urma inse, numai atunci o gasira dupa ce li succese a respinge pre regele ungurescu si pre ostasii sei, cari cursese dupa densulu, asia, precum mai tardioru succese eroiciloru sei descendentu a respinge pre regele Carolu Robertu si pre valorosulu Mateiu Corvinulu.

Totu asia si din asemenea cause pribegí Negru Voda din Fagarasiu in tier'a romanésca spre a-si cercá si elu patria nóua.

Totu asia, domniloru, detestabil'a tocméla inchiata in secl. XV intre maghiaro-secui si onestii ospeti teutonici sub cunoscut'a numire de „Uniunea celoru terei natiuni“ indreptata numai spre subjugaarea romaniloru, apoi „Aprobatele si Compilatele“

totu atate legi barbare, cari in istoria celor trei popóre voru figurá pururea cá totu atatea pete rusinóse, aceste tóte impreuna invetiara de ajunsu pre romani cá se scie: ce este nationalitatea!

Cumca legea de „Uniune“ din 1848 a Transilvaniei, atatu maghiaro-secuiciu catu si romanii au consideratu-o in prim'a linia si a proclamatu-o cá cestiune de nationalitate, este lucru prea cunoscutu. Celu ce s'ar indoi, cetésca respectivulu articlu de lege, prin carele apriatu este enunciatu „Unitatea nationala“. Cetésca scriptele corifeiloru maghiari, d. e. ale lui Vesselényi, séu ordienele revelatiuni ale lui Zay publicate in „Wanderer“ si se va convinge deplinu.

Dar', voiú serví cu exemplu mai prospetu. In epoc'a absolutismului pana la 1865/7 „cestiunea unghuresca“ ce a fostu alta decatu cestiune de „nationalitate“? Mi se va opune, ca au fostu cestiune de „libertate“. Da, domniloru, asia amu consideratu-o si noi si cu noi dimpreuna Europ'a civilizata, a careia simpatie numai pentru acestu cuventu -si le castigase natiunea maghiara, inse dupa pactulu cuventu din Decembre incóce, adica dupa inaugurarea dualismului, carele nu e alta decatu „Unio duarum nationum contra plures“ (uniunea duoru natiuni in contra mai multor'a) au incetatu de a mai fi cestiune de libertate, ci au degeneratu in egoismu nationalu. Póte fi, ca si acésta indoita centralisatiune dupa opiniunea altor'a, este si cestiune de libertate, intru catu cele dóue natiuni, spre a caroru folosu servesece dualismulu, in a loru esagerata iubire de libertate au confiscatu-o tóta in favórea loru propria.

Déca dualismulu nu este anteiulu pasu la prepatirea federalismului, atunci elu este ultimulu pasu ce conduce de siguru la disolutiunea imperatiei austro-maghiare, pentru ca abstragendu dela periclele ce potu isvorí din renitinti'a popóreloru nemultiu-mite, cari gemu sub jugulu acestei indoite centralisatiuni, insasi asta centralisatiune cu dóue capete pórtu in sine sementi'a eternei discordie, a luptei continue, a rivalisarii imprumutate si a disolutiunii finale.

Precum s'au castigatu simpatiele Europei, asia se potu si perde, éra modest'a mea parere este, ca acum au si inceputu a se perde, dar' se voru perde de siguru cu totulu indata ce se va observá, ca dualismulu nu e libertatea, ci uniunea duoru natiuni contra celorlalte. Simpatiele se voru perde si atunci candu se va observa, ca nu numai la deslegarea cestiunii de nationalitate, ci la alte ponderóse cestiuni interne acestu on. corpu legelativu nu sta la inaltimea misiuni sale si nu purcede conformu spiretului seculului presente, ci din contra face pasi retrogradi, precum, dorere, se póte constatá, ca au facutu prin mai multi articli de lege creati in sesiunea presente a dietei. Asertiunea mea o potu ilustrá si cu exemple, cum suntu: art. de lege pentru instructiunea populara, privilegiulu datu secuiloru, inmunitatea fundatiuniloru publice (mai tóte unghuresci), subventiunarea teatrului maghiaru, si asiú mai poté adauge, ca in acésta epoca de libertate mai sustieneti inca domniloru, remasitiile vechiului sistemu de sclavia ale aviticului „corpus juris“ si ale „tripartitului Verbóczianu“ in „Szol-gabiró“-i vostri, preferindu adica a fi judecatori de „servi“ decatu de cetatieni liberi.

Aceste dóue proiecte de lege puse la ordinea dilei si mai vertosu proiectulu substernutu de preamertatulu si de mine multu stimatulu representante alu cetatei de Pest'a, d. Franciscu Deák, nu suntu alt'a, decatu natural'a emanatiune a centralisatiunii dualistice amintite si inca rigida centralisatiune; nu suntu alta decatu copi'a fidela a doctrinei inventate si propagate de barbatii de statu ai Austriei, in tóta Europ'a renumiti, din dilele sistemului Bachianu.

Permiteti-mi, domniloru, a ve impartasi cá intermediu, ca la an. 1865,6, in Vien'a unu oficiru erou austriacu, carele servise si elu in oatea ce prigonise pre muscali din Romani'a, éra pre aci se me demice cu sabi'a sa cea vitegésca, numai pentru ca cutediasemu a ce indoí despre existinti'a „unitariei natiuni austriace“, pentru carea in totu imperiulu nimene nu se insufletia.

De voiú luá in considerare ori elaboratulu comisiunii centrale ori proiectulu de lege alu dlui Deák, insusi titulu asemenatu cu paragrafi suburmatorii, dovedesce, ca acele nu suntu decatu unu escamotagiu (vragitória) politicu; pentru ca titulu aceloru proiecte suna despre egal'a indreptatire nationala, pre candu paragrafi nu facu alta, decatu statorescu nemarginit'a predominare a limbei maghiare sub titulu de „limba a statului“, ma introducerea ei se despune si acolo unde pana acum nu se verise inca, adica in sanctuariulu afaceriloru be-

sericesci, — cu tóte ca d. ministru alu culteloru, in discursulu seu de alalta eri, afirmase, ca sentimentulu relegiunariu este inca si mai sublime decatu celu nationalu.

Aceste proiecte de lege nemicescu existinti'a natiuniloru regnicolari din patria, ce e dreptu, numai pre hartia, ca-ci asia credu, cumca de s'ar si primí ele de on. camera, la acésta sentintia de mórte octroata, natiunile regnicolari, cá totu atate viue semne de esclamatiiune, voru respunde, ceea ce nemoritoriulu Galileu respusesse incuisitoriloru ponteficali: „E pur si muove!“ Aici suntemu vietuimu!

Oferindumise ocaziunea cate odata de a conversá cu colegii mei din asta on. camera, asupra acestei cestiuni momentóse, ei cu multa sinceritate mi dicea: ei frate, déca ne incarcaramu cu detori'a de statu, cu quot'a si dupa ce mai renunciamu si la dreptulu de a despune asupra sangelui si averei nóstre, vi vomu mai da si voe de cusuru (pre de asupra) concessiuni, atunci nu mai scimu cum se intornamu a casa la alegatorii nostri. Ast'a asiú intielege-o, dar' asemenea alusiune vi mai potu impartasi. Intr'o cauza asemenea ponderósa, (a Transilvaniei) unu functiunariu de statu, carele sta in relatiuni intime cu unu inaltu demnitaru alu guvernului actualu, vrendu a-mi cunósce parerile asupra cestiunii, dupa ce ne invoisemu binisioru in principiu, -mi dise „numai la un'a te facu atentu, domnule, ca lumin'a nu se póte aprinde la améndou capetele“. Preadeveratu, inse precum „omnis similitudo claudicat“ asia si acésta, dar' se concedemu, fia adevérata, eu totusi credu, ca capetulu celu aprinsu, pana acum inca arde cu flacara potinte, si de ne-amu incercá se aprindemu celalaltu capetu, ni-ar' succede cu poteri unite a stinge capetulu ce arde. . . .

Dupa premisele acestea, domniloru, veti pri-cepe de siguru motivele, cari me indemnara cá se combatu cele dóua proiecte de lege si anume, pentru ca le consideru a fi periculóse patriei comune, pentru ca acele umilesco, apésa si insulta natiunile regnicolari. Apoi se nu uitati, dloru, ca „Facile aerumnam ferre possim si inde abest injuria. Etiamque injuriam nisi contra constat contumelia. Contumeliam (autem) nec fortis fert neque ingenuus facit.“ Póte se óre mai mare batjocura pentru o natiune, decatu candu se pune la indoieála existinti'a ei nationala si se decretéza mórtea ei politica? Nu suntu indreptatitu a conlucrá la acésta, ma, de órace lucrulu este o cestiune de onóre, asia credu, ca nimene in camera, nu este indreptatitu a decide in asta privintia. — (Va urmá.)

UNGARIA. Pest'a 14 Febr. Diariale se ocupa cu deosebire mai numai cu candidaturele de alegere si cu comentarea conferintieloru dela Temisiór'a si Becicherecu si se intelnescu in punctulu, cá cum celelalte nationalitati ar' fi luatu o lupta in contra natiunii maghiare si a drepturiloru ei; ma „Hazánk“ le face órecum responsabile, cá cum s'ar fi aliatu cu solidaritate deplina spre a derima si nimici si uniunea Ardélului si a Croatiei, adica s'au aliatu in contra natiunii maghiare, dar' viitoriulu va dovedi, déca a fostu consultu a duce lucrulu pana la atata, ca belulu de rase e periculosu. Apoi redica pana 'ntr'alu treile ceriu drepturile concesses nationalitatiloru, cá cum ar' fi in paradisulu dreptatii si alu egalitatii, ei inse de 1000 ani au acésta ereditate si asia o voru transpune si la urmásiu loru scl. Apoi apromisiunile, cu ceea ce se mai póte face prin intielegere fratiésca, au si disparutu din sinulu sinceritatii? Invoirea asta solidaria e toema cu asia scopu cuprinsa in programa.

„Szazadunk“ dice, ca invoirea Ungariei cu Austri'a s'au trasu din compan'a drépta européna si in desiertu se facu opositiuni. Ore maghiarisarea inca se fia scrisa pe compan'a ecilibriului europénu si dreptulu neegalu de reprezentatiune? —

O brosiura sub titulu: „Presentulu si viitoriulu politicu alu Ungariei“ vorbesce despre misiunea Ungariei in cestiunea cea mare orientala, care o are imperiulu maghiaru si in grati'a implinirii acestei misiuni unghurii suntu gata a da Germani'a de sudu Prusiei, dar' asia, cá se nu mai aiba nimicu de facutu cu prusienii. — De auctoriu se crede a fi istoriografulu Michaelé Horváth, a carui istoria e introdusa prin tóte scólele Ungariei. —

Lui „Pester Lloyd“ i se scrie din Bucuresci, ca unu numeru mare de juni au insultatu flamur'a maghiara esindu afara pe campu si intre strigate „preat“ o ar' fi sfasiatu si aruncatu in focu. — Ce de minciuni mai scornescu corespondentii cei pe-striti la matie din Bucuresci. —

Cronica esterna.

INTRUNIREA ELECTORALE

din sal'a Slatinénu. Luni, 3 Febr. 1869.

Cuvintele rostite de d. C. A. Rosetti s'au publicatu deja in „Romanulu“ dela 5 curinte. Dupa d. Rosetti, se sui la tribuna d. Ioane Brateanu, care fu primitu cu aplause si strigate entusiaste, ce facura se vibreze multu timpu sal'a.

D. I. Brateanu. Dloru, aceste intruniri electorale erau póte se se faca mai tardiu, dar' eu suntu pricin'a, cá adunarea de asta séra se fia mai curendu convocata, decatu ati fi fostu póte dispusi s'o faceti. Caus'a este, ca amu voitu cá acum, inaintea alegeriloru, se -mi implinescu datori'a sacra pentru mine, cá se ve dau socotéla de intrebuintiarea ce amu facutu de mandatulu ce -mi ati incredintiatu, cá reprezentantu alu capitalei. Amu fostu grabitu, pentru ca suntu nevoitu se plecu afara la tiéra, atatu din caus'a sanetatei, catu si din alte impregiurari, si nu o se me aflu aici in timpulu acel'a, candu negrositu o se aveti intruniri mai dese. Ve facu dar' scusele mele, de si din altu punctu de vedere, credu, ca este unu bine ca s'a facutu intrunirea acésta. Pana la alegeri, mai suntu inca aprópe dóue luni si dv. o se aveti timpu se ve ganditi asupra fapteloru si diseloru nóstre si adversarii nostrii or se aiba, cá se vie se le combata, totu timpulu trebuintiosu, pentru acésta; asteliu veti poté se judecati intre noi si intre densii.

S'a disu, dloru, in alta parte, ca noi conspiram. Dar' eu viu se declaru in faci'a dv. astadi, ca in adevéru conspiru. A conspirá, dloru, este unu cuventu trasu din limb'a latina a strabuniloru nostrii romani, a nasiului nostru Traianu, care ne-a adusu aici; acestu cuventu va se dica a se uni in vointia, a se uni in gandire, a se uni prin anima si prin sufletu, spre a face fapte bune séu rele. De cate ori doi séu mai multi ómeni suntu impreuna uniti, cum amu dlsu, prin spiritulu si prin anima pentru fapte bune séu rele, va se dica, ca conspira; prin urmare noi, cari ne-amu strinsu asta séra aici si cari credu, ca suntemu uniti prin anima si sufletu pentru fapte bune, conspiram. Dar', dloru, acei cari se unescu prin anima si sufletu pentru fapte bune, conspira in faci'a lui Dumnedieu si in faci'a lunei; ér' cei cari suntu uniti prin anima si sufletu pentru fapte rele, se inchidu in casa si conspira si ascunsi, neavendu curagiulu se se aréta la lumina, hotarescu ce au a face (aplause prelungite). Noi, de cate ori a fostu Romani'a libera, ori candu amu potutu se ne strangemu, atatu in campulu libertatiei, catu si la metropolia, catu si aici, nu amu avutu nevoia se ne ascundemu cá se spunemu ce gandimu si ce voimu; gandurile nóstre au fostu pentru binele publicu, nu amu avutu nevoie se ne ascundemu de natiune, de aceea ne-amu strinsu la lumina si amu hotaritu in faci'a natiunii ce amu avutu de facutu, nu ne-amu inchisu in casele nóstre, nu ne-amu ascunsi cá se gandimu, cá se chipsuimu, decatu atunci, candu nu a mai fostu libertate.

De ce inse, dloru, si adversarii nostrii, nu au facutu totu asia. De ce dloru, candu a fostu libertate, nu s'au aretatu? si, candu s'au aratatu, de ce n'au venitu se-si spuia gandulu loru? De ce s'au imbracatu cu mant'a libertatii, candu credintia in ea nu au? — Pentru ca gandurile loru cele din anima, cele simtite de densii nu cutezau a le spune lunei, ci le marturisieau numai candu erau impreuna cu compliciti loru. Asteliu i amu vediu in timpulu libertatii, retrasi in casele loru, ascundendu-si cugetarile, si numai candu a fostu in tirania in tiéra, numai atunci au spusu francu ce voiau, numai atunci au esitu in faci'a lunei, pentru ca po-teau nu numai se spuna, dar' si se faca totu de voiau.

Amiculu meu Rosetti, care presiedéza asta séra adunarea nóstra, a facutu apelu nu la intieptiunea dvóstre, fiinduca poporul romanu, candu a fostu liberu, a fostu totudéun'a intieptu, (aplause) la priveghiarea dvóstra a facutu acestu apelu, pentru ca acei cari nu gandescu, cari nu voiescu binele generale, acei cari conspira in intunerecu, ér' nu in faci'a dv., cari prin urmare suntu inamici ai libertatii, inamici ai intruniriloru, se agita.

Ei au complotatu, au conspiratu, cá ómeni cari se intrunescu pentru fapte rele, vatematóric poporului, s'au intrunitu in casele lora si au cautatu cum voru poté, fara se se decreteze oficiale nici rapirea constitutiunii, nici desfiintierea adunariloru, nici desfiintierea presei, se ajunga in faptu la aceste rezultate. Ei au gasitu unu midilocu d'a pune constituti'a sub saltea, cum se puneau in vechime ordenele, care nu veniau la socotéla ómeniloru ce nu voru se scie ce este legea si respectulu ei.

Éca cum se pôte face acést'a: Au se via aici cativa individi otariti se faca scandalu, se faca ba-taie si, cum noi platimu politi'a cá se tia ordinea, ea are se via se aresteze pe turburatori; intr'o multime asia de mare inse se pôte intemplá ce se intempla cu hotii cari, dupa ce fura, de téma se nu fia urmariti, incepu se fuga si se strige ei anteiu: Prindeti hotiulu! — Astfelu nesciinduse, care e celu cu pricin'a, se voru face la arestari in drépt'a si in stang'a, se voru duce ómeni la politia. . . . (Aplause prelungite si sgomotóse). Apoi dela politie la procuroru, de aici la puscariu. Astfelu, putenduse arestá nevinovati, — ómeni cari simtu romanesce, — se spera ca lumea nu va mai indrasni a se mai stringe alta data se discute actele politice ale guvernului, si se se consulte asupra a-legeriloru, pentru ca sunteti parinti de familie se crede, ca vedindu asemeni arestari, nu o se ve mai adunati cu bucurie, ca-ci cum o se ve adunati cu bucurie, candu sciti, ca o se fiti inchisi? Fiacare are copii, nevést'a, parinti, tata si mama; afara de acést'a altii au comerciul cum dar' o se vrea ei mai bucurosu se-si lase familiile si afacerile cá se via la intruniri unde are a fi arestatu? Astfelu éta, fara nici unu decretu, libertatea intruniriloru des-fintiata. Apoi vr'o cateva diurnale trase in jude-cata, condamnatate la amende grele, si éca si pres'a, astadi libera, cu gur'a astupata.

Ca-ci, dloru, sciu pré bine, ca poporul romanu, care pana mai deunadi a muncitu pentru straini si pentru cativa parasi din intru, nu are avere, n'are capitaluri mari si credu, ca n'o se póta face ce facu popórele prin alte parti, adica atunci, candu pres'a este lovita, se faca sacrificiu spre a o sustiené.

La noi, credu ei, destulu se se lovésca dóue trei persóne si atuncia diu'a buna libertatii intruniriloru, diu'a buna libertatii preseii, si atunci alegerile se facu dupa placulu celoru ce voru fi la putere (aplause).

Dupa ce se facu alegerile . . . vine adunarea; adunarea, care este espresiunea vointiei nationale, se constituie in constituanta, modifica constituitiunea si ve da o constituitiune potrivita cu trupsiorulu nostru, éra nu o manta larga cá aceea ce ni s'a datu dupa 11 Februariu si care nu este de poporul romanu, dicu ei (aplause).

Imi pare reu, ca suntu nevoitu se dicu cu-vinte care displacu, supara urechi'a unor'a, care suntu pe aici (ilaritate); dar' se me erte, ca-ci in-nainte de tóte suntu datoriu se spuiu adeverulu comitentiloru mei, aceia cari m'au tramisu deputatu in camera.

Imi vine fórté greu, dloru, fiinduca ori de unde voiu incepe, este totu prea de aprópe; ca se intieléga cineva unu lucru, trebue se'lu ia dela isvorulu seu si atunci ar' trebui mai multe siedintie; nu sciu inse déca acei onor. domni, cari s'au unitu cu inim'a si cu sufletulu pentru fapte . . . se facu de ómeni ce se inchidu prin casa . . . voru permite cá se avemu mai multe siedintie de acestea.

Dloru, amu avutu o adunare de deputati . . . me ertati, amu facutu o ilegalitate, trebuea se dicu de fostii deputati . . . dupa ce s'au disolvátu cam-er'a; mai multi fosti deputati si domnii senatori s'au strinsu la mine si éta ce le-amu disu. In acea adunare nu se aflau póte ómeni, care se se duca se spuna amiciloru nostrii inemici, ce amu disu a-colo si cum suntemu otariti, pe cata vreme vomu avea libertati, se conspiramu in faci'a lui Dumnedieu si a natiunei si cu natiunea; viu se repetu acele cuvinte, care le-amu disu in acea adunare.

Le-amu disu, dloru, pana astadi noi amu in-celatu pe Domnitorii nostrii in totudéun'a.

La 25 Ianuariu 1862, d. Rosetti cu mine amu fostu la fostulu domnitoriu Cuza, cá se'i multiamimu, ca s'a facutu unirea — fiinduca atunci s'a facutu unirea cea adeverata, intruninduse amendóue camerile aici in Bucuresci — si, Domnitoriu Cuza ne-a disu atunci: „Cautati se nu prea speriatu pe deputatii de preste Milcovu, cum ati facutu cu mine, unu anu si diumetate m'ati dusu intr'o frica, m'ati speriatu“ si asia e, dloru, la inceputu mancamu focu, faceamu pe lume se créda, ca suntemu popo-ru lu celu mai grozavu, celu mai pretentiosu, celu mai neguvernabilu, speriamu pe capii nostrii; dar', dupa ce se desmeticesce nitielu, redica numai de-ge-tulu si noi cademu toti cu burt'a la pamentu (ilaritate) si ii facemu se créda ca suntemu popo-ru lu celu mai misielu.

O voce. Se incéla!

Alta voce. Minte.

Me iertati, asia amu facutu. Dupa ce cademu cu burt'a la pamentu, dloru, apoi cei dela potere isi incurca calulu cá pe nisce mormente, si noi, intr'o buna diminéti'a, de acolo de unde ne credeau, ca suntemu in mormentu, ne sculam si ii restur-namu. Le-amu disu domniloru deputati: „dloru, acést'a este o inceleptoria din partea natiunei romane, si . . . de . . . pe la inceputu, amu potutu face o asemenea gresiéla, fiinduca eramu o natiune, care intrá antei'a óra in posesiunea drepturiloru sale, inse astadi, candu suntemu in posesiunea aceloru drepturi, candu amu facutu usu catuva timpu de ele, ar' trebui cá trecutul se ne invetie minte si se nu ne aratamu nici prea grozavi, nici lasi, ci convinsi de drepturile si datóri'a nóstra in faci'a poterei, se scimu se ne facemu datóri'a, dar' se ne pastramu si dreptulu (aplause). Se aratamu, ca nu are a face nici cu nisce ómeni selbatici, nici cu unu poporu de sclavi, ci cu unu poporu, care are consciinti'a de existinti'a sa, de drepturile sale si atunci fiti incredintiati, ca nimeni nu va indrasni se ve mai calce in pitióre, si la rendulu dvóstra nu veti mai fi nevoiti se'i luati de pitióre si se'i tran-titi diosu (aplause, bravo).

Se sciti prin urmare se faceti mai bine sacri-ficii mici si pe tóte dilele, decatu se ajungeti pana a ve dá cutitulu de osu, si atunci se faceti intr'o singura di sacrificii mari, sacrificii de acelea care se ve cóste multu mai multu decatu tóte acelea cate le-ati fi facutu in tóte dilele diecimi de ani.

O natiune, care se lasa a fi adusa la necesi-tatea d'a face o revolutiune, este o natiune care se espune totudéun'a la pericólele cele mai mari: o revolutiune pune totudéun'a pe unu statu, chiaru mare, in primejdie. Intieleptiunea unui poporu dar' este d'a evitá revolutiunile, si nu póte se le evite decatu fiindu desteptu, fiindu barbatu si cu mintea veghiatória in tóte minutele vietiei sale (aplause, bravo).

(Va urmá.)

Craiov'a 31 Ian. c. v.

Disolvarea corpuriloru legislative a facutu aici o fórté rea impresiune, fiinduca ea a aruncatu tiér'a in nóua lupte, pre candu ea avea trebuintia de li-niste. Conflictulu dela Bucuresci devine cu atatu mai inesplicabile, cu catu elu s'a nascutu din caus'a generariulu Macedonski (Craiovénu), alu carui tata tradase pre Tudoru Vladimirescu lui Ipsilanti; éra elu insusi cu sentimente muscalesci cá si repau-satii Solomonu, Odobescu s. a. Apoi mai dica ci-neva, cumca ministeriu Gulescu-Brateanu a avutu politica rusésca. Éca acum faptulu desmintitu, in cea mai mare claritate.

Aici se póte prevedé, cumca deputatii de mai inainte voru fi realesi, mai vertosu celi din cole-giulu III-le, alu orasianiloru. Colegiulu II-le, alu sateniloru este, cá si ori unde, mai multu in man'a guvernului. I-le si II-le se misca dupa diferite in-terese. Ómenii se temu multu, ca d. Cogalnicénu, cá ministru de interne, va influentiá in tóte, prin cunoscutele sale apucaturi, de cari se folosise in trecut.

Pe aici graséza inca ból'a de vite. Multe co-mune au carantine in pregiurulu loru. Din asta cauza lemnele s'au scumpitu fórté tare pana la 8—9 galbeni stangenulu celu mare (cu lungime indoita).

Pentru Romani'a intitulati simplu Domnului... N. N. — Sciti, ca aici titlaturele suntu nesuferite. Acele suntu usitate numai in statele despotice séu cu reminescentie despotice. De aceea nu ne mai intitulati cu P. O. D. si M. St. D. etc. Ci precum insemnai mai susu, simplu Dlu. . . . (Ar' fi timpulu, cá romanii, natiune democratica, se pre-tenda numai titlulu de „Frate“! — R.) —

Din afara pucine de relatatu. Conferinti'a in Parisu in caus'a conflictulu turco-grecu s'a tie-nutu in 18, luandu in cunoscentia respunsulu re-gimulu Greciei, ca -si dechiara invoirea la princi-piale declaratiunei conferintiei din 20 Ian. a. c. Se insarciná presidiulu a tramite multiamita la Athen'a, Constantinopole pentru acésta primire; de-chiará relatiunile diplomatice intre certanti in fapta restabilite si conferinti'a -si innoi dorinti'a, cá pe viitoriu orce certe se se supuna unui arbitriu alu poteriloru. —

Intre Prusi'a si Franci'a incordarile diurnali-stice se mai asprescu. Ér' din mesagiulu reginei Marei Britanie respira numai relatiuni amicale si sperantia de pace. —

M a d r i d u 17 Februariu. Membrii maiori-

tatii camerei, intr'o intrunire ce au avutu, au ota-ritu a pune indesbateru de a se aclamá suveranulu si apoi a se consultá, natiunea prin plebiscitu. —

Varietati.

† **Teodoru Serbu de Cavinu,** septemviru la tabl'a septemvirala reg. ung. a re-pausatu in 9 Febr. a. c. diminéti'a la diumetate pe unulu in urm'a unui morbu greu in anulu alu 69-lea alu vietiei sale active. — Osamintele repausa-tului s'au astrucatu dupa ritulu besericeii orientali in cimeteriu lu dela langa drumulu catra Kerepes in Pest'a.

Meritele barbatulu acestuia inca de pe timpii aceia, candu abia se iviea lucéferi ici colea pe te-renulu desteptarii nationalitatii romane, ei pastéza o memoria neuitata la posteritate, care le va scóte la lumin'a dilei. Fia'i tierin'a usióra! —

— (Statistic'a advocatiloru.) La jurisdictiunile comitatense si districtuali a caroru instantia e ta-bla regie din M. Osiorheiu lucra 120 de advocati si adica in comitatulu Clusiu lu 18, in a Dobocei 7, Solnoculu interioru 2, Alb'a inferióra 18, Alb'a sup. 6, Cetatea de balta 5, Hunediór'a 12, a Tur-dei 12, in districtulu Fagarasiulu 5, in scaunulu Muresiu lu 24, a Odorheiu lu 10, in Treiscaune 10, in Ciucu 5, in scaunulu Ariesiu lu si in districtulu Naseudulu nu e nici unulu. —

— Ali-Nizam-Bey a primitu executur'a de consulu generalu alu Turciei in Pest'a. —

— Sinodulu dela Rom'a va tiené dela 8 Decembre vreo 3 ori 4 luni. Obiectulu va fi o midilocirea consunatória intre institutiunile civilita-tei si disciplin'a besericeii. Pregatiri s'au si facutu. In partea drépta a besericeii St. Petru suntu aran-giate siedirile invalite cu purpura in form'a unui amfiteatru, unde incapu 1000—2000 persóne, ér' limb'a consultarii va fi eschisivu cea latina. —

— „DER OSTEN“ are in Nr. 6 urmatóriele articole: Eroulu Klapka cá candidatu la Temisiór'a; memorandumulu romaniloru transilvani la cancelariulu imp.; cum suntu dispusi francii; c. Andrassy si copii protegerii lui. Reabilitarea lui Görgey, ban-chetulu in on. l. Brateanu. Ilustratiuni la proce-derea maghiariloru in Ardélu, alte impartasiri orig. din Berlinu, Parisu, Bucuresci, Brasiovu, Sibiiu, Athen'a, Belgradu, Constantinopole, Rusciucu etc., sciri economice si de di evenite pe septemana com-puse intr'una. Beletristica, cá adausu gratis cu-prindendu novele, istorióre, epistole, sciri teatr., anecdote, charade cu premiu pentru descifrari si impartasiri, probleme cu Schach cu coresp. intre Vien'a si Prag'a, si comunu folositorie pentru casa si curte. —

Anunciu de devindere.

Catra sesonulu de primavéra

Anunciazu O. P. vinderea totale a depositulu meu de marfa cu pretiu lu inventurei estino de mirare, si diverse articule fiindu feliorime mare:

Pandia de Rumburg, de inu si bambacu lata $\frac{1}{4}$ — $\frac{10}{16}$, gradl albu si coloritu, $\frac{1}{4}$ — $\frac{6}{16}$ latu; materia de mobile, mataserii, sialori, taclite tiesute; vatmolu, sialori de cach'mir, marami; mante de dame, loppe, peletóne de lana si matasa, materie de lana pentru vestimente. Lustres, alpaca, cach'mire, ripse, percalinu in colori prealese, catifea négra lata de $\frac{1}{4}$; plisa colorata; ma-terii de haine barbatesci; peruvienu si tosking.

Devinderea tiene numai dela 10 Fauru pana la 15 Martiu, comptant.

J. Halmen,

2—2 la virginea de Orlean tergulu inului Nr. 24.

CURSURILE

la bursa in 23 Februariu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 78	cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 50	„ „
London	—	—	122 „ —	„ „
Impromutolu nationalu	—	—	61 „ 90	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	68 „ 05	„ „
Actiile bancului	—	—	720 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	287 „ 70	„ „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentulu in 19 Februariu 1869:

Bani 75— — Marfa 75.50.